

כל התורה כולה שמותיו של הקב"ה

יום ד' פרשת קדושים תשפ"ב

הפרט הזה לנקודה הכוללת, ורואה איך שגם הפרט הזה נכלל בהכלל. ומוזה נמשך לו הדביקות, ע"י שהכלל מתפשט בתוך הפרטים, והפרטים חוזרים להכלל.

בנקודת הדביקות יוכל להבחין בין הן ולאן שהוא שורש כל התורה כולה

ושורש כל התורה כולה מונח בזה שיכול להבחין בין הן ולאן, כי אם יכול להחליט כן או לא לעשות שום דבר, מזה בעצמו יוכל לבוא לכל התורה כולה. ואלקים עשה את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים. לכל יהודי יש את נקודת הדביקות, שזה הנקודה הוא מין אור שמאיר על מי שמונח שם, שיהי' לו הברירות בין הן ולאן. ונקודת הדביקות הזו הוא נקודה שלימה שיש בה ראש תוך וסוף, שלבסוף מתפשט הנקודה עד לכל חלקי התורה. וכמו שהי' המצב בגן עדן עד נתינת התורה, שע"י הדביקות הי' אפשר להשיג את כל התורה, ולדעת לחלק בין הן ולאן.

ורק לאחר החטא נמשך מזה שנתפרט התורה לריבוי הפרטים, ונצרך לזה ריבוי הספרים, כדאיתא בחז"ל שאם לא היו ישראל חוטאים בעגל, הי' מספיק רק החמשה חומשי תורה וספר יהושע לבד. וגם לאחר זה רואים שתלמוד ירושלמי נכתב יותר בקיצור מהבבלי, והוא כיון שהם היו יותר קרובים להמקור.

וזהו הביאור בהמחלוקת שבין הרמב"ם להרא"ש, אם די לו לאדם ללמוד רק הרמב"ם ולדעת מזה כל דיני התורה או לא. שהרמב"ם בעצמו כתב בספרו שאם יהי' האדם בקי בספר הי"ד שלו, יהי' לו ידיעה בכל התורה כולה, והרא"ש כתב על זה שראה במציאות אצל אנשים שאינו כן. והאמת הוא שלא פליגי, רק הרמב"ם מדבר במדריגה יותר גבוהה, שאז במקום הזה, אכן מספיק ללמוד רק

כלל ופרט וכלל, הדביקות המתפשט להפרטים החוזרים להכלל לגלות דביקות יותר פנימי

בנתיב מצוותיך (נתיב התורה, שביל הראשון, אות כ') איתא וז"ל, והאיך יצטייר הולד, הוא על ידי כ"ב אתוון, אבנים שמהם נבנה הבית, על ידי לימוד התורה נזדככו האברים, ומקבלין אור, שעל ידם נגמר הצורה, גדול התלמוד שמביא לידי מעשה. ותורה חתומה ניתנה, והאירה ונחתמה בנקודת יהודי, כח כ"ב אתוון, ועל ידם האור יוצר כלול מעולמות נשמות אלהותו יתברך. וכשנרשם רושם התורה על ידי לימוד משניות וגמרא, יש כח לקבל טיפת אור זרוע לצדיק, לציירה בעובדות ובמעשים טובים, עכ"ל.

בכל ענין יש כלל ופרט, והכלל כולל את כל הפרטים בתוכו, ומשם מתפשט מן הכלל אל הפרט. ואחד מהיסודות הגדולים בתורת הבעש"ט הוא לימוד הכללים של העבודת ה'. והוא בדרך כלל ופרט וכלל, הכוונה, להכיר את הכלל שהוא ענין הדביקות, ומשם יורדים לכל ריבוי הפרטים של התורה הקדושה, ואח"כ חוזרים להכלל.

והכלל הכולל את כל העבודה הוא ענין הכ"ב אותיות שהוא שורש כל התורה כולה, והוא נכלל בהשם הוי' ב"ה. כי כל האותיות נכללים בהאות א', שהוא מורכב מג' אותיות יו"י, שהוא בגי' כ"ו, שהוא השם הוי' ב"ה. וגם הכ"ב אותיות עם הכפולות הם כ"ז אותיות שהוא השם הוי' עם הכולל.

וכל אות מתחיל מנקודה, ומתפשט לאורך ולרוחב עד שנצטיירים כל הכ"ב אותיות, ומהם נצטייר צורת הולד. וכן הוא ענין הדביקות, שהוא נקודה, ומתפשט לריבוי הפרטים של התורה ע"י הכ"ב אותיות. וזהו הענין של תורה לשמה, שלומדים באופן דביקות, דהיינו שבכל ענין שלומד, חוזר ע"י

ובעין חיצוני נראה שבא בזה רק ליישב ולתרוץ בין הסתירות, אבל זהו רק חיצוניות הענין, והפנימיות שבו הוא להבין מה מרווח הנשמה מזה. כי כל ענין בקבלה הוא לימוד הרזון דאורייתא, והרזון דרזון הוא איך שענין זה שייך לנשמת ישראל. וביארנו בזה שעיקר הריוח הוא בהתקשרות של התחתון להעליון, כי ע"י שהתחתון יש בו כל השלימות של א"ק ואבי"ע שלם, נמצא שהעליון הוא עוד יותר גבוה, והוא במדרגת אין סוף, ולא רק מדרגה אחד העומד מעליו, ובאותו עולם שהוא נמצא בו, רק הוא למעלה למעלה עד אין קץ. מכל מקום כיון שהעליון הוא למעשה במדרגה אחד מלמעלה, יש לו את האפשרות להתקשר אליו, ונמצא שמתקשר עי"ז להאין סוף ממש.

ואי לאו החידוש של התורת חכם, הי' נצרך הרבה עבודות להגיע להעולמות העליונים האלו, ועכשיו שבאנו להבין את גודל המעלה שבכל פרט קטן, נמצא שבעבודה קטנה אפשר כבר להתקשר למדרגות רמות ונשגבות.

ותועלת גדול הוא בעבודה, כי האדם יכול לסבול בנפשו רק נקודה אחת שהוא מחובר אליו, וריבוי הפרטים גורם לו פיזור הנפש שמפריע לו, ועי"ז יוצא מהדביקות. וכשהוא מחובר לנקודה הזאת, יוכל להתפשט רק משהו יותר ממקומו, ובתוך הנקודה וההתפשטות מרגיש שם את האלוף של עולם. וכשמתיישב אצלו יוכל להתפשט עוד משהו יותר, ולאט לאט הוא הולך ממדרגה למדרגה, עד שמתפשט בכל הפרטים, ועושה קנין בנפשו לכל הכ"ב כלים.

דרך הבעש"ט הוא שזה לכל נפש, כי נקודת הדביקות הוא טמון בתוכו של כל יחודי
והוא דרך קל ופשוט השווה לכל נפש, כי דרך העיון בפרטי התורה קשה לכל אחד להשיגו בשלימות, כמו שרואים אצל הלומדים שכל אחד בקי במסכת וסוגיא אחרת, ומועטים הם הבקיאים בכל התורה כולה. מה שאין כן

הכללים בלי לדעת את טעמי המצוות, שהוא יותר קרוב להדביקות.

וכיון שבסיבת החטא נפלו לחכמה, וכשמתרבה החכמה תתאה, צריכים להרבות בחכמת התורה, ונצרך יותר אותיות כדי לעמוד על אמיתית רצון הבורא, ולכן נתרבו הספרים במשך הדורות, וכל ספר מקרב יותר את התיקון. וכמו שאמר הר"ק ר' צדוק זצ"ל, שככל שהרבה לחטוא, צריך ללמוד הרבה יותר תורה כדי לתקן חטאיו.

כל הפרטים הם גילויים של הכלל שהוא הדביקות

והוא הענין המדובר, שבאור הדביקות לבד, אפשר ללמוד הכל, ורק בהתגשמות האור, נשתלשל מזה השם הוי' והכ"ב אותיות, שמה נעשה אח"כ כל התורה. וכדחזינן בהאותיות עצמם, שכולם בנויים על נקודה והתפשטות, שכל אות מתחיל בנקודה קטנה שנמשך ונתפשט לאורך ולרוחב, כן הוא הענין בכל התורה כולה, שכולם הם התפשטות מנקודת הדביקות.

ולכן אחר שלומדים פרטי ודיני התורה, צריכים לחזור לנקודה, כמו שקיבל האדמו"ר האמצעי מאביו רבינו הבעל התניא, שקיבל מהמגיד הק', שקיבל מהבעש"ט הק' שבשעת תורה ותפילה, צריכים לחזור מהפרט להכלל, שהוא נקודת הדביקות.

דרכו של התורת חכם לגלות בכל פרט את השלימות של א"ק ואבי"ע

והוא מה שאמרנו כמה פעמים בדרכו של התורת חכם, שאחד מהיסודות הגדולים בתורתו הוא שמגדיל כל משהו בעבודה, לא"ק ואבי"ע שלם. וכדוגמת מה שכתב הרש"ש בכוונת ספירת העומר שכל מה כלול מא"ק ואבי"ע, כמו כן ועוד יותר מזה, עושה התורת חכם מכל פרט קטן, שרואה בזה הפרט את כל סדר השתלשלות המובא בכתבי אר"י.

בעולמות נשמות אלקות, ואח"כ מתעמקים בפרטי התורה בנגלה ובנסתר בפשיטות. כי שני חלקי התורה האלו משלימים אחד את השני, כי הם החיצוניות והפנימיות של התורה, וע"י שעוסקים בלימוד הנגלה, מתעלים יותר להגיע לחלק הנסתר היותר עמוק. וכל חיי איש הישראלי הוא עליות שעולה ומתקרב להתדבק בבוראו, ובכל יום עולים ע"י אור התורה והמצוות בלימוד הנגלה והנסתר, שע"י מגיע להדביקות של אני ואין.

אצל ענין הדביקות, שהוא שייך לכל נפש מישראל, ונקרא כאן בלשון הרה"ק מקאמארנא 'נקודת יהודי', כי כל אחד לפום מה דמשער בליבי יוכל להתדבק בבוראו. ולכן דרך הבעש"ט הוא הדרך לכל איש ישראל בכל מקום ובכל מצב שהוא, ולא קשה להגיע לזה, והוא הרעוא שבנקודה הפנימית של כל יהודי.

וההתחלה בזה הוא ללמוד את נקודת הדביקות, ומזה יוצאים להפרטים שנכללים

אתהפכא מרירא למתקא

הגילוי של הליקוטי מוהר"ן במחצב הנשמות

וכל הגילוי הזה דיברו רביז"ל במחצב הנשמות, ואיך שעוסקים בעבודות השייכים להאני, שהוא עבודת המסירת נפש ועמידה בנסיונות, כדי לעלות לאין יותר עליון.

וכמבואר בארוכה בביאור הליקוטים (תורה כ"ז, רציצא), ונביא כמה קטעים מלשונו הק' שם, ובוה החלי, כי עוד תבין לפי כל זה, על אודות הפליאה שיש להתפלא בענין דוד המלך ע"ה, שעלה כלל על דעתו להוסיף ולבקש בחנני וכו', מאחר שגם בלא זה נבחן ונגלה לפניו יתברך פנימיות ותעלומות הלב של כל אחד. ובפרט שאחר כך לא עלתה בידו, ונתחרט ואמר זמתי בל יעבר פי, שמוה למדו חז"ל שאסור לבקש על זה. ושגם להיפך, יש לבקש על השתוף ברחמים הנ"ל [אל תביאני לידי נסיון].

כי לפי כל הנ"ל תבין מרחוק בענין הצדיק היחיד, וראש ראשי הדורות שהיו מעולם, שהוא הנתעלה ויוצא לגמרי משאר כלליות העולם הנזכר שם בהמאמר חז"ל הנ"ל. כי הוא משה משיח בעצמו [הנתאחד עם ר' עקיבא וכו', כנרמו לקמן], המבקש ומצטער כל ימיו, מתי יבוא לידי הנסיונות העצומות ביותר [ועיין בשבחי הר"ן שאחר

אצילות מנלה את הגילוי אלקות איך שהוא למעלה, א"ק מקדש את הכלים דבי"ע שיזדככו לגלות אלקות באופן יותר עמוק להבין את היחידות של הספר ליקוטי מוהר"ן ודרכו נהדר בקודש, הוא עפ"י הידוע שסיבת המאסר של רבינו הבעל התניא, הי' בשביל שהי' צריך לגלות תורה יותר עמוקה מבקדם. והכוונה שעד אז גילה את הדרך של אצילות, שנקרא אין, שהוא הביטול דאין עוד מלבדו, ולגלות מציאות האלקות למעלה. אבל הגילוי שלמעלה מזה הוא הגילוי של א"ק שיוכל לרדת גם לבי"ע, וזה בא ע"י המסירת נפש של הצדיק שע"י לוקח את הכלים דבי"ע ומזככם בכח המסי"נ. ובהתייחד האני ואין, מגיע לאין יותר עמוקה, והוא הגילוי של דירה בתחתונים.

וזה הי' החידוש בתורתו של הבעה"ת אחר התפיסה, שגילה איך להגיע לעולמות היותר גבוהים, עד להחוי' העצמי, המתגלה דייקא ע"י הזיכוך של הכלים דבי"ע. ועי"ז נמצאים למעלה ולמטה בבת אחת, כפתגם הידוע מהאזהב ישראל, אויבן אונטן, אונטן אויבן.

דייקא דרך מרירות ועמידה בנסיונות יש להתעלות להשראת אלקות של ההוי' העצמי הרי שיש דרך שדייקא ע"י מרירות הנסיונות, והעמידה בהם במסירת נפש מתעלים למדריגות גבוהות באלקות. וזהו בחי' ארץ ישראל שהוא מקום המלכות, ששם שורה המרירות והדינים, ודייקא על ידם אפשר להגיע להאור אלקי המאיר בארץ ישראל. ובשביל ההשגה הזו, התייגע וטרח אותו צדיק בהנסיעה הקדושה לארצינו הקדושה, להתעלות להאין העצמי.

והגם שאסור לבקש על נסיונות, אבל הצדיק האמת שיודע בנפשו שיוכל לעמוד בו, יכול להיכנס למקומות כאלו, וכדמצינו אצל הבעש"ט שהסיב באכילת מרור בליל פסח, כיון שאצלו גם המרירות מביאות לחירות. וכן איתא במשנת חסידים, שבמרור ממשיכים גדלות ב'. והוא הדרך איך שהצדיק מהפך את המרור למר דרור וחירות אמיתי.

ואדרבא הצדיק רוצה בזה, בבחי' ומשה ניגש אל הערפל, כי עי"ז מתעלה במעלות הצדיקים. וכדאיתא על הפסוק והאלקים נסה את אברהם, שהוא מלשון נס להתנוסס, שע"י הנסיון הגביהו הקב"ה ונעשה לצדיק יסוד עולם. נמצא שדייקא דרך המרירות והנסיונות יכולים להתעלות, והוא דרך גם לכל איש ישראל, המבואר בליקוטי מוהר"ן, איך לעבוד את ה' במסירת נפש, הן בשעת הנסיון, ואפי' שלא בשעת הנסיון, אפשר לעבוד במסי"נ כזו כמו בנסיון, ועי"ז משיגים את ההוי' העצמי.

הסיפורי מעשיות]. כי בעוצם תקפו וגבורתו לעמוד בהם, יזכה להתעלות בכלי רוח אלקים שבראשית מחשבתו והשגתו אלקותו יתברך כנ"ל. והעיקר, בעוצם תכלית מסירת נפשם שבריבוי קריאתם בשם ה', שהתפללו ובקשו אחר כך מאתו יתברך, לכוף את יצרם בתפלותיהם, המוב"פ בפירוש הראשון רציצא וכו', [בדילוג].

גם אם תבא בסוד ה' הנ"ל, תבין מרחוק, שכמו בקבלתו מהשגתו יתברך, אי אפשר כי אם בכלי החושך ענן וערפל, שבצמצום וסילוק אור חכמתו יתברך, על שבזה דייקא נראה אליו כבוד ה' שבהשגה שלעתידי, כמובן מזה גם במקום אחר. כן גם בהשפעתו לתלמידיו השגת תורתו וחכמתו בחוט זוהר אין סוף שקיבל משם, אין שום אופן, רק על ידי צמצום וסילוק האור הנ"ל. אך ממילא מובן, שאם אמנם גם הצדיקים מתדמים ליוצרים בתוקף מרירות הדין [ולעשות בעצמו כאינו יודע ורואה] הנ"ל. אבל בכל זאת, יחשב זאת לדינא רפוא, כפי עוצם תוקף הדין והמחלוקת והצמצום לצדדין הנ"ל שהוא בעצמו נכנס לשם. ועל ידי זה דייקא, ישמע לנצח קול חכמתו והשגת אלקותו ותורתו יתברך בדרשת י"ג מדות הזקן [של רחמים] הנ"ל, שזכה להם ברוב קריאתו בשם ה' שהרבה בלי שעור, דייקא ממר ומיצר הנסיונות הנ"ל. כי אז, בקול הקריאה היוצא ממצר שופריה דאדם המוב"פ [כנרמז מזה לקמן עיין שם], נענים במרחב י"ג תקוני דיקנא הנ"ל והמוב"פ, כמו בראשית השנה הנ"ל כידוע, עכ"ל הראב"ר].